

FIȘA DISCIPLINEI
(în baza OM nr. 5703/2011)

Aprobat prin decizia Consiliului
Facultății nr. 27/22.10.2015

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Sapiientia din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea/ DSPP	Facultatea de Științe și Arte
1.3. Domeniul de studii	Cinematografie, forografie, media
1.4. Ciclu de studii	Licență
1.5. Programul de studiu	Cinematografie, fotografie, media
1.6. Calificarea	Regie de film și TV, Imagine de film și TV, Comunicare audiovizuală: scenaristică, publicitate media, filmologie.

2. Date despre disciplină

2.0. Departamentul	Departamentul Media						
2.1 Denumirea disciplinei	ISTORIA FILMULUI UNIVERSAL 3.						
2.2 Titularul activităților de curs	prof. univ. dr. Pethő Ágnes						
2.3 Titularul (ii) activităților de	seminar	asist. univ. drd. Boné Ferenc					
	laborator						
	proiect						
2.4 Anul de studiu	II.	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	F

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar /laborator/ proiect	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar / laborator / proiect	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					6
Examinări					3
Alte activități: vizionare de filme					30
3.7 Total ore studiu individual	69				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul.
4.2 de competențe	• Nu este cazul.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sală de curs cu videoproiector și calculator conectat la internet.
-------------------------------	--

5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului/proiectului	Sală de seminar echipată cu videoproiector și calculator conectat la internet.
--	--

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	- Identificarea și analiza elementelor de limbaj cinematografic, înțelese ca fundament al unei culturi bazate pe imagine. - Aprecieri rolului social și cultural al filmului, ca mijloc de comunicare și sursa de experiență artistică. - Analiza și utilizarea terminologiei specific domeniului artistic și cinematografic în explicarea diferitelor forme de expresie din lumea filmului.
Competențe transversale	- Identificarea oportunităților de formare continuă și valorificarea eficientă a resurselor și a tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare. - Aplicarea unor strategii de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și valorilor codului deontologic.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Disciplina prezintă istoria filmului universal în mod cronologic, prin prezentarea autorilor de seamă și prin analize de film. În acest semestru prezentăm fenomenele filmului modernist din anii 1950–1980, stilul și tematica specifică filmelor moderne.
7.2 Obiectivele specifice	Dintre marii autori ai modernismului în arta cinematografică sunt prezentate, printre altele, operele lui Federico Fellini, Michelangelo Antonioni, Ingmar Bergman, Andrei Tarkovski, Werner Herzog. Pe lângă aceste autori se studiază în cadrul seminariilor și filmele altor autori moderniști.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Arta cinematografică europeană după neorealism. Caracteristici, teme, tendințe de stil. Arta lui Federico Fellini. Elemente caracteristice ale universului fellinian: tema călătoriei, folosirea de simboluri.	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore
Primele filme ale lui Fellini (<i>Șeicul alb</i> , <i>I Vitelloni</i> , <i>Il Bidone</i> , <i>La Strada</i> , <i>Noaptea Cabiriei</i>). Tema mântuirii profane, simbolismul creștin.	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore
Narațiune modernistă și autoreflexivitate în opera lui Fellini. Figura artistului modern. (<i>La dolce vita</i> , <i>8 și jumătate</i> , <i>Julia și spiritele</i> , <i>Toby Dammit</i>).	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore
Filmele amintirilor și a viziunii baroce: de la modernism la postmodernism (<i>Fellini: Roma</i> , <i>Amarcord</i> , <i>Casanova</i> , <i>Interviu</i> , <i>E la nave va</i>).	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore
Opera lui Michelangelo Antonioni. Caracteristicile limbajului filmic al lui Antonioni.	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore

Evoluția artei lui Antonioni de la neorealism la modernism (<i>Cronica unei iubiri, Prietenele, Strigătul</i>). Elemente de melodramă și stilizare vizuală.	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore
Picturalitatea și tema nimicului și a angoasei existențialiste (<i>Aventura, Noaptea, Eclipsa, Deșertul roșu</i>)	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore
Realitatea, reprezentarea, identitatea: <i>Blow Up</i> comparat cu <i>Profesiunea reporter</i> .	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore
Figura lui Ingmar Bergman în istoria cinematografului. Caracteristici generale ale operei lui Bergman. Teme recurente, periodizarea vastei opere bergmaniene.	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore
Vieța particulară, relațiile umane depictate în filmele lui Bergman. Iubire, egocentrism, cruzime. Maladia și frica de moarte ca stări intermediare în filmele lui Bergman. Problemele credinței și a cunoașterii. (<i>Sommarlek, Fragii sălbatici, Trilogia etc.</i>)	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore
Tema artei și a artistului la Bergman. Autoreflexivitate bergmaniană. (<i>Fața, Ora lupilor, Persona</i>)	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore
Scoala modernista din Germania. Conceptul de „Autorenfilm” german. Rainer Werner Fassbinder, Wim Wenders, Werner Herzog.	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore
Opera lui Werner Herzog. Relația dintre realitate și ficțiune, săbăticie și cultură, documentarism și film artistic.	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore
Opera lui Andrei Tarkovski. Tema sacrului și a sacrificiului, subiectivitatea și viziunea poetică.	Prelegere participativă, exemplificare cu scene alese din filme.	2 ore
Bibliografie Kovács András Bálint: <i>A modern film irányzatai. Az európai művészfilm 1950–1980</i>. Budapest, Palatinus, 2005: 17–130., 338–344. Mitchell Schwarzer: Felemészítő közeg. Architektúra Michelangelo Antonioni filmjeiben. <i>Metropolis</i> 2008.2: 30-42. Peter Bondanella: <i>The Films of Federico Fellini</i>. Cambridge University Press, 2002: 1–117. Peter Brunette: <i>The Films of Michelangelo Antonioni</i>. Cambridge University Press, 1998: 1–127. Susan Sontag: Bergman: Persona. In: <i>A pusztulás képei</i>. Budapest, Európa, é.n. 117–146. Kovács András Bálint, Szilágyi Ákos: <i>Tarkovszkij az orosz film sztalkere</i>. Bpest, Helikon: 1977.		
8.2 Seminar / 8.3 laborator / 8.4 proiect	Metode de predare	Observații
În cadrul seminariilor se fac analize detaliate și comparative ale filmelor reprezentative ale autorilor studiați la curs. Seminariile întregesc cursul aprofundând cunoștințele despre operele reprezentative ale modernismului în cinema. În cadrul primului seminar se prezintă stilistica modernismului prin mai multe exemple.	Analize și discuții.	2 ore
Tema călătoriei în filmul modernist: Roberto Rossellini: <i>Viaggio in Italia</i> (1954)	Analize și discuții.	2 ore

Elementele literare și neorealiste ale narațiunii filmice. Luchino Visconti: <i>Rocco e i suoi fratelli</i> (1960) Adam Low: <i>The Life and Times of Count Luchino Visconti</i> (2002)	Analize și discuții.	2 ore
Omul modern cosmic, cultura carnavalului. Stanley Kubrick: <i>2001: A Space Odyssey</i> (1968), <i>A Clockwork Orange</i> (1971)	Analize și discuții.	4 ore
Arta lui Andrei Tarkovski 1. Calvarul artistului. Andrei Tarkovski: <i>Andrej Rubljov</i> (1966)	Analize și discuții.	2 ore
Arta lui Andrei Tarkovski 2. Stațiile cunoașterii de sine, granițele filmului autoreflexiv Andrei Tarkovsky: <i>Zerkalo/Oglinda</i> (1974)	Analize și discuții.	2 ore
Arta lui Werner Herzog. Junglă și civilizație. Werner Herzog: <i>Aguirre, der Zorn Gottes</i> (1972), <i>Mein liebster Feind</i> (1999)	Analize și discuții.	2 ore
Modernismul și criza identității. Michelangelo Antonioni: <i>Professione: reporter</i> (1974)	Analize și discuții.	2 ore
Arta lui Ingmar Bergman 1. Trilogia singurătății. Ingmar Bergman: <i>Såsom i en spegel</i> (1961), <i>Nattvardsgästerna</i> (1962), <i>Tystnaden</i> (1963)	Analize și discuții.	6 ore
Arta lui Ingmar Bergman 2. Viață și moarte în filmul modernist. Ingmar Bergman: <i>Smultronstället</i> (1957), <i>Viskningar och rop</i> (1972)	Analize și discuții.	4 ore

Bibliografie

Kovács András Bálint: *A modern film irányzatai. Az európai művészfilm 1950–1980.* Budapest, Palatinus, 2005.

Kristin Thompson–David Bordwell: *Film History. An Introduction.* McGraw–Hill, 2003.

Thompson, Kristin-Bordwell, David: *A film története.* Palatinus, [Budapest], 2007

Gelencsér Gábor: *Más világok. Filmelemzések.* Budapest, Palatinus, 2005.31–40, 51–95.

Fellini despre Fellini: convorbiri despre cinema cu Giovanni Grazzini / Federico Fellini, Giovanni Grazzini ; trad.: Andriana Fianu; cuvânt înainte de Alex Leo Șerban. Humanitas, 2007.

Nemeskürty István: *Fellini.* Budapest, Gondolat, 1974.

Peter Bondanella: *The Films of Federico Fellini.* Cambridge University Press, 2002: 1–117.

Federico Fellini: *Mesterségem, a film.* Budapest, Gondolat, 1988.

Filmvilág 1994. 1: Fellini különszám

Wiegand, Chris: *Federico Fellini: Ringmaster of Dreams.* Taschen, Köln, 2003.

André Bazin: *Mi a film?* Budapest, Osiris, 1995: 449–464.

Peter Brunette: *The Films of Michelangelo Antonioni.* Cambridge University Press, 1998: 1–127.

Györfy Miklós: *Michelangelo Antonioni.* Budapest, Gondolat, 1980.

Chatman, Seymour: *Antonioni.* University of California Press, 1985.

Restivo, Angelo: *The Cinema of Economic Miracles: Visuality and Modernization in the Italian Art Film.* Duke University Press, Durham, 2002.

Györfy Miklós: *Ingmar Bergman.* Budapest, Gondolat, 1976.

Susan Sontag: *Bergman: Persona.* In: *A pusztulás képei.* Budapest, Európa, é.n. 117–146.

Törnqvist, Egil: *Bergman's Muses*. McFarland and Company, Jefferson; London, c. 2003.
 Ray Carney: Gondolkodás térben, időben és testben. In: *John Cassavetes filmjei. A pragmatizmus, a modernizmus és a film*. Budapest, Osiris, 2001: 9–47.
 Ray Carney: A nem-szemlélődő művészet. (Arcok) In: *John Cassavetes filmjei. A pragmatizmus, a modernizmus és a film*. Budapest, Osiris, 2001: 110–166.
 Kovács András Bálint–Szilágyi Ákos: *Tarkovszkij. Az orosz film sztalkere*. Helikon, Budapest, 1997.
 Fassbinder, Rainer Werner: Írások, beszélgetések. Osiris, Budapest, 1996
 Elsaesser, Thomas: *A német újfilm*. Palatinus, Bp. 2004.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei a fost elaborat astfel să fie în corelație cu ceea ce se predă în alte centre universitare din țară și din străinătate.

Având în vedere că studenții se îndreaptă spre o carieră de cercetare în domeniu studiilor de film sau critică/creație în mass media, televiziune și film, disciplina îi oferă o privire de ansamblu asupra istoriei filmului modernist și a unor noțiuni de bază cu care pot să interpreteze diverse fenomene ale istoriei filmului.

10. Evaluare

A. Condiții de îndeplinit pentru prezentarea la evaluare:

Prezența la cel puțin 50% din ore cu o participare activă în discuții.

B. Criterii, metode și ponderi în evaluare:

Tip activitate		10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs		Cunoașterea filmelor.	Test.	20%
		Cultura generală ce cuprinde fenomenele din perioada studiată a istoriei de film. Cunoașterea literaturii de specialitate.	Examen scris după subiecte formulate (+ creația unui scurt film publicitar pt. acest curs).	50%
10.5	Seminar	Capacitatea de a articula o perspectivă proprie asupra fenomenelor studiate și a redacta o analiză de film pe baza cunoștințelor de specialitate.	Lucrare de seminar.	30%
	Laborator			
	Proiect			
10.6 Standard minim de performanță				
Redactarea unui examen scris și a unei lucrări de seminar într-un stil coerent și conform instrucțiunilor primite. Minimum 15% (din max.20%) la testul din filmele obligatorii. Cunoașterea a cel puțin 3 titluri din bibliografia obligatorie				

Data completării
10.09.2015

Semnătura titularului de curs
prof. univ. dr. Pethő Ágnes

Semnătura titularului de seminar
asist. univ. drd. Boné Ferenc

Data avizării în departament
15.09.2015

Semnătura directorului de departament,
prof. univ. dr. Pethő Ágnes

